

Magtanvendelse og andre indgreb i selvbestem- melsesretten 2. del (administration af reglerne)

Indholdsfortegnelse:

Indledning	2
Afgørelseskompetence	3
Sagsbehandlingsopgaver – ansvarsfordeling	4
A Sagsbehandlingsopgaver i de sociale tilbud og på plejecentre	4
B Sagsbehandlingsopgaver i myndighedsafdelingen.....	5
Skematisk oversigt.....	6

Indledning

Opgaveløsningen omkring forebyggelse og håndtering af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten skal på alle niveauer afspejle såvel lovens formål som Sønderborg Kommunes overordnede værdier og politikker om

- Respekt
- Nærvær
- Tryghed

Det pædagogiske og indholdsmæssige ansvar for hvordan hjælpen til den enkelte borger tilrettelægges og ydes ligger hos lederen af det sociale tilbud og plejecentret. Hertil hører ansvaret for:

- At det daglige arbejde er tilrettelagt, så anvendelse af magt forekommer så sjældent som muligt
- At omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand altid går forud for magtanvendelse
- At det har været forsøgt, hvad det var muligt for at opnå borgerens frivillige medvirken
- At den mindst indgribende foranstaltning altid går forud for den mere indgribende
- At magtanvendelse altid ydes så skånsomt og kort varigt som muligt
- At pligten til at undgå omsorgssvigt efterleves

Derfor er lederen omdrejningspunktet i arbejdet med at forebygge og minimere brugen af magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, blandt andet gennem

- Åben dialog med personalet, både enkeltvis, i mindre grupper og på personalemøder
- Prioritering af arbejdet med handleplaner/fokus på hvordan man kan finde nye handlemuligheder
- Anvisning til personalet
- Orientering af nyansatte og vikarer
- Brug af supervision/sparring

For at understøtte lederne af de sociale tilbud og plejecentrene i dette arbejde oprettes i myndighedsafdelingerne i Ældreservice og Sundhed og Handicap et fælles tværfagligt forum for forebyggelse og håndtering af magtanvendelse, hvor lederne og medarbejderne kan hente sparring.

Afgørelseskompetence

1. Myndighedsafdelingerne

Myndighedsafdelingerne i Ældreservice og Sundhed og Handicap har kompetencen til:

A. At træffe afgørelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten i form af:

- Personlige alarm- og pejlesystemer (SL § 125, stk.1, og stk. 2 i de tilfælde hvor en person direkte modsætter sig anvendelsen af personligt alarm- eller pejleudstyr
- Særlige døråbnere (SL § 125, stk. 3)
- Fastholdelse i personlige hygiejnesituationer (SL § 126 a)
- Tilbageholdelse i boligen (SL § 127)
- Anvendelse af stofseler (SL § 128)
- Optagelse i særlige botilbud uden samtykke for personer med fremadskridende mental svækkelse, som ikke modsætter sig flytning (SL § 129, stk. 2)

B. At træffe afgørelse om ophold i boformer efter SL 108, stk. 1 som led i straffedomme m.v. jf. magtanvendelsesbek. § 17

C. At udfærdige indstillinger til Det Sociale Nævn i

- Sager om optagelse i særlige botilbud efter SL § 129, stk. 1 og stk.3 jf. § 131

D. At behandle klagesager efter SL §§ 133 og 134

2. Medarbejdere

Afgørelser om akut fastholdelse efter SL § 126 træffes af den medarbejder, der befinder sig i den akutte situation. Dette gælder også medarbejdere til private leverandører af servicen, herunder leverandører i friplejeboliger.

3. Lederen af de sociale tilbud og plejecentrene

Kompetencen til at træffe beslutning om andre former for indgreb i selvbestemmelsesretten end de indgreb, der er omfattet af SL §§ 125 – 129 – fx om anvendelse af køleskabslås, eller administration af cigaretter, alkohol eller penge – ligger hos lederen af det sociale tilbud.

Kompetence til at træffe beslutning om anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer hos personer med fremadskridende demens, i de tilfælde hvor personen ikke modsætter sig dette.

Sagsbehandlingsopgaver – ansvarsfordeling

Der er en række sagsbehandlingsopgaver i forbindelse med SL's regler om magtanvendelse m.v. Det er myndighedsafdelingerne, der skal påse, at de er foretaget, men nogle af opgaverne er, som beskrevet nedenfor, placeret i det sociale tilbud. Private leverandører, der efter kommunal visitation yder servicen i det sociale tilbud, er også forpligtet af nedenstående opgaver.

A Sagsbehandlingsopgaver i de sociale tilbud og på plejecentre

1) Når det sociale tilbud og plejecentret kan se, at optagelse i særlig botilbud uden samtykke kan komme på tale i den nærmeste fremtid, skal det sociale tilbud eller plejecentret sørge for, at der bliver rejst en værgemålssag via kommunens jurister. Se værgemålsmanualen.

2) Det sociale tilbud og plejecentret har ansvaret for dokumentation af:

- Grundlaget for at iværksætte den pågældende magtanvendelsesforanstaltning anses for opfyldt¹ (fx gennem journalnotater).
- Faglig dokumentation for den nedsatte funktionsevne (fx ved indhentelse af lægelig vurdering)
- Hvilken socialpædagogisk hjælp og pleje, der har været iværksat/forsøgt før indstillingen om iværksættelse af den pågældende foranstaltning
- Borgerens, de pårørendes og eventuelle værges holdning til foranstaltningen
- Ved optagelse i særlige botilbud uden samtykke, desuden en beskrivelse af indretningen af den nye bolig og den personlige hjælp, pleje og støtte m.v., der herefter vil kunne stilles til rådighed.

3) Derudover skal det sociale tilbud eller plejecentret komme med forslag til den forventede periode, i hvilken foranstaltningerne vil være nødvendige, bortset fra optagelse i særlige botilbud.

4) Når myndighedsafdelingen har truffet afgørelse om magtanvendelse, har det sociale tilbud og plejecentret ansvaret for:

- At der udarbejdes en SL § 141 handleplan jf. § 136, stk. 2, samt at planen løbende revideres.
- At iværksættelse af foranstaltningen indberettes til myndighedsafdelingen i overensstemmelse med de lovbundne frister. Se skema 1 og skema 2 fra styrelsen for social service samt oversigten bagerst i dette dokument. Udfærdigede handleplaner efter SL § 141 vedlægges.²

¹ Jf. 1. del

² Magtanvendelsesbekendtgørelsens § 13, stk. 2

- At borgeren får en kopi af myndighedsafdelingens afgørelse om iværksættelse af foranstaltningen.
- Hvis borgeren, som afgørelsen vedrører, ikke er i stand til at klage, skal det sociale tilbud eller plejecentret samtidig orientere en ægtefælle, en pårørende, en værge eller en anden repræsentant for personen om afgørelsen, så de pågældende kan udnytte den klageadgang, som de er tillagt efter SL § 133, stk. 4.
- Hvis afgørelsen indeholder et afslag på at indstille til optagelse i særligt botilbud, skal det sociale tilbud af hensyn til klageadgangen i SL § 133, stk. 3 orientere en ægtefælle eller anden nærtstående person, der deler bolig med borgeren.
- At en sag efter behov tages op, før udløbet af en fastsat revurderingsfrist.
- At også al anden magtanvendelse, der er iværksat, registreres og indberettes til myndighedsafdelingerne. Brug skema 2 fra styrelsen for social service. Der er tale om fastholdelse efter § 126, nødværge eller nødret, ulovlig magtanvendelse og magtanvendelse foretaget med samtykke.

B Sagsbehandlingsopgaver i myndighedsafdelingen

Myndighedsafdelingen:

- Påser om betingelserne er opfyldt for at iværksætte den foranstaltning, som det sociale tilbud eller plejecentret har anmodet om, herunder om der foreligger den fornødne dokumentation.
- Sørger for at borgeren får beskikket en advokat i sager efter SL § 127, tilbageholdelse i boligen, når tilbageholdelse er mod den pågældendes vilje.
- Sørger for at borgeren får beskikket en advokat i sager efter SL § 129, stk. 1, optagelse i særligt botilbud efter indstilling til Det Sociale Nævn.
- Laver en skriftlig begrundet afgørelse med klagevejledning, hvis der er indstillet til iværksættelse af foranstaltninger efter § 125 alarm- og pejlesystemer, særlige døråbnere, § 126 a fastholdelse i personlige hygiejneforhold, § 127 tilbageholdelse i boligen, § 128 anvendelse af stofseler, § 129 stk. 2 optagelse i botilbud uden samtykke ved fremadskridende mental svækkelse. Sidstnævnte afgørelse udfærdiges først efter, at borgerens personlige værge har tiltrådt kommunens forslag til afgørelse.
- Afgørelserne sendes til de sociale tilbud og plejecentrene som nævnt under A.
- Laver indstilling til Det Sociale Nævn i overensstemmelse med SL § 131 ved anmodning om foranstaltning efter § 129, stk. 1 og 3 om optagelse i eller flytning til andet botilbud uden samtykke og sender kopi af indstillingen til den beskikkede advokat (§ 129, stk.1).
- Behandler klager over magtanvendelse m.v. jf. SL §§ 133 og 134

- Giver en skriftlig tilbagemelding på indberetninger om akut fastholdelse efter SL § 126 og ulovlig magtanvendelse.
- Tager initiativ til løbende revurdering af behovet for at anvende foranstaltninger, der er iværksat efter SL §§ 125, 127 og 128³.
- Udfærdiger en årlig beretning om anvendelsen af magt m.v. Årsberetningen forelægges socialudvalget og seniorudvalget, og bør indeholde statistiske oplysninger om magtanvendelse, kommentarer til væsentlige ændringer og tendenser samt et udviklingsperspektiv.
- Orienterer om indberetninger til den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter serviceloven, jf. retssikkerhedslovens § 9-9b.⁴

Skematisk oversigt

Obs! Der søges om godkendelse af magtanvendelse ift. §§ 125, 126a, 127 og 128 på særskilt skema (Ansøgning om tilladelse til at anvende magt), således at skemaerne 1-3 fra styrelsen for social service udelukkende benyttes til registrering og indberetning af magtanvendelse.

Foranstaltning	Registrering	Indberetning	Revurdering
Personlige alarm- og pejlesystemer SL § 125, stk. 1 og stk. 2, 2. pkt.	Registreres på skema 1 straks og senest dagen efter	Månedligt	Behovet vurderes løbende inden for tidsperioden og senest 8 måneder efter myndighedsafdelingens godkendelse
Personlige alarm- og pejlesystemer SL § 125, stk. 2, 1. pkt. (ikke magtanvendelse)	Registreres på internt skema	Kvartalsvis til myndighedsafdelingen	Behovet vurderes løbende og efter anmodning fra myndighedsafdelingen
Særlige dørråbnere SL § 125, stk. 3	Registreres på skema 1 straks og senest dagen efter	Månedligt	Behovet vurderes løbende inden for tidsperioden og senest 8 måneder efter myndighedsafdelingens godkendelse
Akut fastholdelse SL § 126	Registreres på skema 2 straks og senest dagen efter	Månedligt	Ikke aktuel

³ Jf. magtanvendelsesbekendtgørelsens § 8

⁴ Jf. servicelovens § 136, stk. 1.

Fastholdelse i personlige hygiejnesituationer SL § 126 a	Registreres på skema 1 straks og senest dagen efter	Månedligt	Behovet vurderes løbende inden for den max. tidsperiode
Tilbageholdelse i boligen SL § 127	Registreres på skema 1 straks og senest dagen efter	Månedligt	Behovet vurderes løbende inden for tidsperioden og senest 8 måneder efter myndighedsafdelingens godkendelse
Anvendelse af stofsejler SL § 128	Registreres på skema 1 straks og senest dagen efter	Månedligt	Behovet vurderes løbende inden for tidsperioden og senest 18 måneder efter myndighedsafdelingens godkendelse
Optagelse i særligt botilbud SL § 129, stk. 1	Registreres på skema 3 senest ved månedens udgang for flytningen	Kvartalsvis	Ikke aktuel
Optagelse i særligt botilbud, fremadskridende mental svækkelse SL § 129, stk. 2	Registreres på skema 3 senest ved månedens udgang for flytningen	Kvartalsvis	Ikke aktuel
Flytning til andet særligt botilbud SL § 129, stk. 3	Registreres på skema 3 senest ved månedens udgang for flytningen	Kvartalsvis	Ikke aktuel
Nødværge/nødret Straffelovens §§ 13-14	Registreres på skema 2 straks og senest dagen efter	Straks og senest på 3. dagen	Ikke aktuel
Andre tilfælde af magtanvendelse som ikke er beskrevet i SL	Registreres på skema 2 straks og senest dagen efter	Straks og senest på 3. dagen	Ikke aktuel
Magtanvendelse med samtykke	Registreres på skema 2 straks og senest dagen efter	Månedligt	Ikke aktuel
Akut iværksatte indgreb efter SL §§ 125, 127 og 128 truffet mod borgerens vilje, som afventer godkendelse i myndighedsafdelingen	Registreres på skema 2 straks og senest dagen efter	Indberettes straks og senest på 3. dagen	Ikke aktuel